

Risicoanalyse Integriteit

kandidaat-wethouders

gemeente Utrecht

**Necker
van Naem**

Uw contactpersoon:

Emilie Stumphius, projectleider risicoanalyses integriteit
(emilie@necker.nl) / 06 – 3334 8914)

Risicoanalyses in Utrecht

Op 16 maart 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Als de uitslag vaststaat zal er begonnen worden met het formeren van een nieuw college van Burgemeester en Wethouders. Voorafgaand aan de benoeming van de wethouders wordt in steeds meer gemeenten een risicoanalyse integriteit uitgevoerd naar de kandidaat-wethouders.

In Utrecht wordt bij de benoeming van nieuwe wethouders standaard een risicoanalyse integriteit uitgevoerd. In dit aanbod leest u hoe wij in 2022 te werk gaan en wat u van ons mag verwachten. Bij vragen spreken we hier graag met u over door.

WAAROM NECKER?

Al meer dan **450 risicoanalyses** naar
kandidaat-wethouders en gedeputeerden
uitgevoerd

Wij schreven in opdracht van het Ministerie
van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
de **Handleiding Basisscan** Integriteit voor
kandidaat-bestuurders

We beschikken over de **verplichte
vergunning** conform de Wet
particuliere beveiligingsorganisaties en
recherchebureaus (POB-1603)

Met een **breed en ervaren team** van
16 adviseurs en onderzoekers kunnen we
kwaliteit én een korte doorlooptijd realiseren

Waarom een risicoanalyse integriteit

Wethouders die weten wat er leeft en betrokken zijn bij de samenleving, om vanuit die betrokkenheid het algemeen belang te gaan dienen. Dát is het spanningsveld rondom de integriteit van lokale bestuurders. Kandidaat-wethouders hebben een verleden van wonen, werken, familie en verenigingsleven in de gemeente: daar begint de democratische betrokkenheid. De stap naar het ambt van wethouder betekent dat de persoon van de bestuurder ten dienste komt te staan van de gemeente. Het in beeld brengen van de raakvlakken tussen de persoonlijke belangen en achtergronden en het dienen van het algemeen belang; daar gaat het om bij een risicoanalyse integriteit. Niet om te fingerwijzen maar om aan te wijzen en handreikingen te doen.

“Je weet vaak wel dat er iets speelt om op te letten. De uitkomsten van de risicoanalyse zijn een stok achter de deur voor mij en de wethouder om hier mee aan de slag te gaan.”

Een reactie van een burgemeester in zijn rol als opdrachtgever.

“Daar heb ik eigenlijk nooit eerder over nagedacht... maar nu je het zo vraagt is het misschien inderdaad verstandig om daar binnen het college afspraken over te maken.”

Een veelgehoorde reactie tijdens de gesprekken met (kandidaat-) wethouders.

Wat levert een risicoanalyse op?

De risicoanalyse heeft meerwaarde voor kandidaat, burgemeester, raad, college en gemeente om vier redenen:

- Een risicoanalyse toont aan welke risico's de kandidaat-wethouder loopt op relationeel, financieel en functioneel gebied.
- Ten tweede biedt de risicoanalyse handelingsperspectief. Over de geïnventariseerde risico's ontvangt u namelijk concrete aanbevelingen voor beheersmaatregelen. Dat kan bijvoorbeeld inhouden dat er binnen het college nadere afspraken worden gemaakt, of kan ertoe leiden dat een wethouder zich op bepaalde vlakken onthoudt van deelname aan beraadslaging en besluitvorming.
- Ten derde leveren risicoanalyses op dat er, voorafgaand aan de start van een college, een moment is van absolute duidelijkheid. Zo vormen risicoanalyses een natuurlijke aanleiding om openheid van zaken te geven. Dat beschermt ook de gemeente: als er later toch een probleem blijkt te zijn, is er in ieder geval een moment geweest waarop de bestuurder bewust koos iets niet te melden.
- Tot slot zit de winst van risicoanalyses in de preventieve werking. We laten de kandidaat nadenken over onderwerpen die hij of zij nog niet scherp op het vizier had. Het onderwerp gaat dus leven. Daarmee is er een stevig fundament gelegd om tijdens de bestuursperiode regelmatig en laagdrempelig met elkaar te spreken over dilemma's.

Wetsvoorstel wordt geen wetgeving

De afgelopen periode is er veel te doen geweest over deze risicoanalyses integriteit. Het ministerie van BZK bereidde een wetsvoorstel voor om de risicoanalyse te verplichten. In november werd duidelijk dat het wetsvoorstel niet ingediend wordt. In een Kamerbrief geeft de minister aan van burgemeesters te vragen om de inzet van risicoanalyses integriteit zoveel mogelijk te bevorderen. Gemeenten kunnen zelf kiezen hoe zij de risicoanalyse inrichten. De Handleiding Basisscan Integriteit biedt daar handvatten voor. Ten aanzien van eerdere onderdelen van het wetsvoorstel merken we het volgende op:

Opdrachtgeverschap risicoanalyse: hiervoor bestaan twee routes. De verantwoordelijkheid voor de risicoanalyse ligt primair bij de raad en de voorzitter van de raad wordt gemandateerd als opdrachtgever, of de burgemeester neemt zelf het initiatief. Het is verstandig als burgemeester en griffier de voorbereiding samen oppakken.

Burgemeester: vanuit zijn taak om de bestuurlijke integriteit te bevorderen heeft de burgemeester een belangrijke rol in de risicoanalyse.

Delen van de bevindingen: kijk goed naar wie welke informatie echt nodig heeft. Het ligt voor de hand om de burgemeester de hele rapportage in te laten zien, en eventueel (een vertegenwoordiging van) de raad de conclusies, al dan niet onder geheimhouding.

Opstellen conclusies: de kandidaat moet altijd in de gelegenheid worden gesteld om de conceptrapportage in te zien en daar op te reageren.

The background is a low-poly, abstract geometric pattern composed of numerous triangles. The color palette transitions from deep blues on the left to vibrant pinks on the right, with various shades of purple and magenta in between. The triangles vary in size and orientation, creating a textured, crystalline effect.

ONDERDELEN VAN ONZE AANPAK

Wat wordt onderzocht?

De verschillende thema's die aan bod komen in een risicoanalyse zijn te clusteren naar vier onderdelen (p. 15 van Handleiding Basisscan Integriteit van BZK).

Wettelijke bepalingen, te weten benoembaarheidsvereisten, onverenigbare betrekkingen en verboden handelingen

Persoonlijke aspecten, zoals nevenfuncties, netwerk en arbeidsverleden

Financiële / functionele aspecten zoals schulden, investeringen en eigendom van vastgoed

Persoonlijkheidsaspecten die een raakvlak hebben met integriteit, zoals de mate waarin iemand beïnvloedbaar is

Inhoud van de analyse bij Necker van Naem

- ✓ Formele benoembaarheidsvereisten
- ✓ Nevenfuncties- en activiteiten, incl. lidmaatschappen
- ✓ Netwerk, relaties en contacten binnen de gemeente die belang kunnen hebben bij het wethouderschap
- ✓ Arbeidsbetrekkingen van partner en kinderen
- ✓ Opleiding en arbeidsverleden, incl. terugkeergarantie
- ✓ Uitingen en gedrag op social media
- ✓ Activiteiten als ondernemer
- ✓ Betrokkenheid als bestuurder bij faillissementen
- ✓ Inventariseren van onroerend goed binnen de gemeentegrenzen
- ✓ Strafrechtelijk verleden en procedures
- ✓ Financiële belangen in ondernemingen
- ✓ Schulden en betalingsrisico's
- ✓ Voorbeeldfunctie in verkeer, drank, drugs etc.
- ✓ Persoonlijke opvattingen over integriteit en het dienen van het algemeen belang
- ✓ Bevoegdheden als bestuurder op basis van de verwachte portefeuille en de impact daarvan

Werkwijze - voorbereiding & onderzoek

Stap 1 | Voorbereiding en intake met de burgemeester / ambtelijk vertegenwoordiger

Voorafgaand aan de risicoanalyse stemmen we met u de processtappen in uw gemeente af. Ook horen we of er bijzonderheden zijn ten aanzien van de kandidaten.

Stap 2 | Informeren kandidaten

De kandidaten ontvangen een uitnodigingsbrief, met alle informatie over het proces en wat daarin van hen verwacht wordt. Zo weten zij precies waar ze aan toe zijn.

Stap 3 | Uitvoeren risicoanalyse

De analyse bestaat uit de volgende onderdelen 4, 5 en 6:

Stap 4 | Online vragenlijst in een laagdrempelige online tool vult de kandidaat een uitgebreide vragenlijst in. Deze vragenlijst vormt de basis voor verder onderzoek door ons. Daarnaast wordt een VOG overlegd, de BKR gegevens opgevraagd en het CV van de kandidaat gedeeld met de onderzoekers.

Stap 5 | Onderzoek in open bronnen we maken gebruik van verschillende bronnen om zelf informatie over de kandidaat te verzamelen. Denk aan social media, het insolventieregister, curateleregister, Lexis Nexis en de Kamer van Koophandel.

Werkwijze - rapportage & oplevering

Stap 6 | Persoonlijk gesprek in een gesprek met twee adviseurs vindt een verdiepingsslag van de analyse plaats. Ter voorbereiding ontvangt de kandidaat de concept-rapportage. Daarnaast staat het gesprek in het teken van bewustwording. We leggen de kandidaat verschillende dilemma's uit de praktijk voor.

Stap 7 | Rapportage

Op basis van de vragenlijst, het onderzoek in open bronnen en het gesprek stellen we de definitieve rapportage op. Wie welke onderdelen van de rapportage te zien krijgt, stemmen we vooraf met u af.

Stap 8 | Terugkoppeling burgemeester

De rapporten van de verschillende risicoanalyses bespreken we met de burgemeester of ambtelijk vertegenwoordiger. We geven tips en adviezen voor het vervolg van de collegeperiode.

Stap 9 | Bespreking in het college

Na de start van de nieuwe collegeperiode komen we bij u langs in de collegevergadering, om het eerste collegegesprek over integriteit te faciliteren.

Werkwijze – de digitale ‘kluis’

In de risicoanalyse integriteit wordt een grote hoeveelheid gegevens van de kandidaat-wethouders verwerkt. Het is belangrijk dat die gegevens alleen bij de mensen terecht komen die ze daadwerkelijk nodig hebben. Wij werken daarom met een online portal. Dit fungeert als het ware als een digitale kluis, waar alleen wij en de kandidaat in kunnen.

Ook voor de burgemeester is er een eigen ‘kluis’. Deze kluis is ook beschikbaar voor volgende burgemeester. Zo zorgen we dat de informatie beschikbaar blijft voor de bekleder van het ambt.

The background is a low-poly, abstract geometric pattern composed of numerous triangles. The color palette transitions from deep blues and purples on the left to vibrant pinks and magentas on the right. The text is centered horizontally and vertically in a clean, white, sans-serif font.

WAT LEVERT HET OP?

Voorbeelden risico's & aandachtspunten

In een risicoanalyse komen heel verschillende aandachtspunten aan bod. Risicovolle situaties, of omstandigheden waarbij het goed is om alert te zijn, zijn bijvoorbeeld:

- ✓ De kandidaat beschikt over een terugkeergarantie bij zijn huidige werkgever, de buurgemeente.
- ✓ De kandidaat is voorzitter van een sportvereniging stichting in de gemeente.
- ✓ De kandidaat heeft eerder een onderneming gehad en het faillissement daarvan is nog niet afgewikkeld.
- ✓ De kandidaat is voornemens zijn huis te verbouwen en heeft daar een vergunning voor nodig.
- ✓ De partner van de kandidaat heeft een contract met de gemeente om bepaalde zorg aan te bieden aan inwoners.
- ✓ De zoon van de kandidaat werkt in de gemeentelijke organisatie.
- ✓ De kandidaat heeft een makelaarskantoor binnen de gemeente.
- ✓ De kandidaat is de initiatiefnemer voor een groot zonnepark in de gemeente.

1 Mogelijke beheersmaatregelen

Omschrijving: De kandidaat is tot op heden werkzaam voor een adviesbureau dat zich met name richt op lokale overheden.

Risico's: hoewel de kandidaat zelf aangeeft erop toe te zullen zien zijn oud-werkgever niet in een bevoorrechte positie te zullen plaatsen, bestaat de mogelijkheid dat de buitenwacht wel deze relatie legt.

Aan te bevelen maatregelen: het verdient aanbeveling op dit vlak duidelijk zichtbaar te maken op welke wijze de kandidaat zich verhoudt tot opdrachten die worden verstrekt aan het betreffende adviesbureau. Dit ook omdat opdrachtverstrekking mogelijkerwijs door het college zou kunnen plaatsvinden.

Mogelijke maatregelen zijn:

- afspreken van een periode van 'bevriezing' in de opdrachten tussen gemeente en het adviesbureau;
- vooraf definiëren dat op de portefeuilleonderdelen van de kandidaat het betreffende adviesbureau voor de gemeente geen werkzaamheden kan verrichten.

2 Mogelijke beheersmaatregelen

Omschrijving: De kandidaat had tot voor kort een autobedrijf. Het bedrijf is failliet verklaard.

Risico's: schuldeisers kunnen de komende periode nog verhaal proberen te halen bij de kandidaat. Ook kan er in de pers een parallel worden getrokken tussen de geschiktheid van de kandidaat als wethouder en het faillissement van het bedrijf.

Aan te bevelen maatregelen:

- stoppen als ondernemer en ook de bovenliggende onderneming uitschrijven.
- transparant communiceren richting raad en college over eventuele claims die nog volgen.

3 Mogelijke beheersmaatregelen

Omschrijving: De partner van de kandidaat heeft een bedrijf dat jeugdhulp aanbiedt binnen de gemeente. Voor de kandidaat is op dit moment de portefeuille 'sociaal domein' voorzien.

Risico's: het beeld kan ontstaan dat de gemeente deze zorgaanbieder voortrekt.

Aan te bevelen maatregelen:

- we ontraden de kandidaat om bestuurlijke verantwoordelijkheid te dragen voor het onderwerp 'jeugdhulp'
- indien de onderneming van de partner of een client van de onderneming besproken wordt in het college, dient de kandidaat zich te onthouden van beraadslaging en besluitvorming.

The background is a low-poly, abstract geometric pattern composed of numerous triangles. The color palette transitions from deep blues and purples on the left to vibrant pinks and magentas on the right. The text 'UW VOORBEREIDING' is centered horizontally in the lower half of the image.

UW VOORBEREIDING

Stappenplan – 1 t/m 4

Een gedegen voorbereiding op de risicoanalyses begint nu. Op de volgende pagina's schetsen we volgens welke acht stappen u zich kunt voorbereiden.

Stappenplan – 4 t/m 8

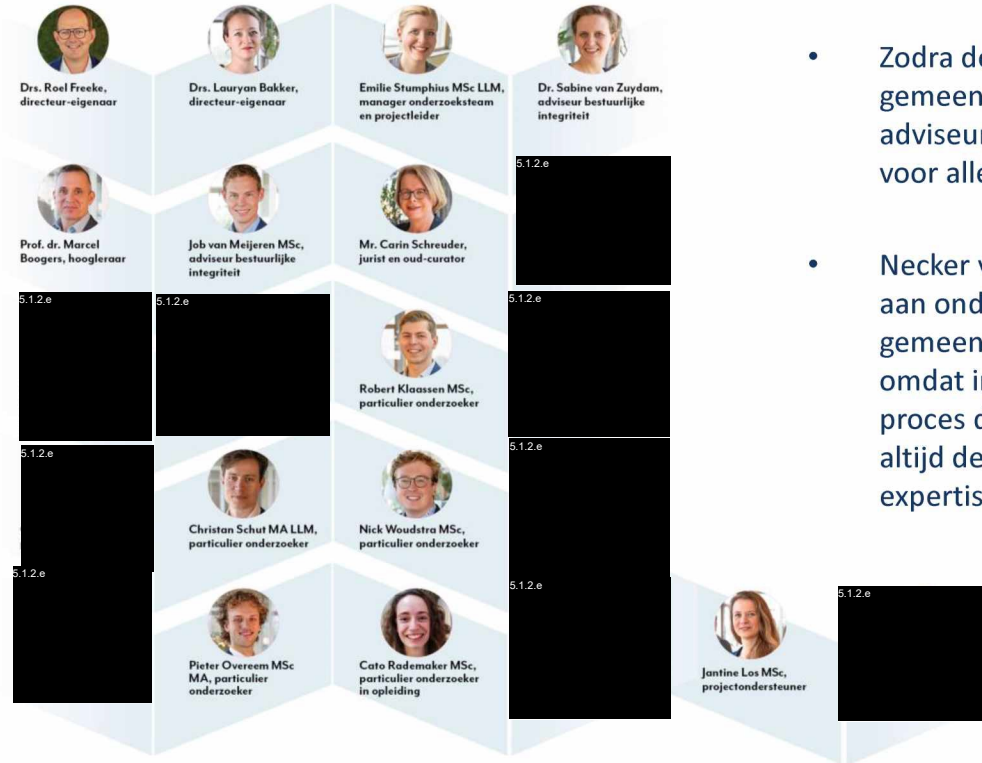

The background is a low-poly, abstract geometric pattern composed of numerous triangles. The color palette transitions from deep blues on the left to vibrant pinks on the right, with various shades of purple and magenta in between. The triangles vary in size and orientation, creating a textured, crystalline effect.

TEAM, PLANNING EN INVESTERING

Team en contactpersoon

- Zodra de namen van de kandidaat-wethouders in uw gemeente bekend worden, hoort u ook wie uw adviseur wordt. Zo heeft u een vast aanspreekpunt voor alle inhoudelijke en procesmatige zaken.
- Necker van Naem Integriteit B.V. heeft een groot team aan onderzoekers en adviseurs die klaarstaan voor gemeenten na de verkiezingen. Dat is belangrijk, omdat in een korte doorlooptijd een zorgvuldig proces doorlopen moet worden. Ook hebben we zo altijd de mogelijkheid om collega's met specifieke expertises te betrekken.

Doorlooptijd

Het uitvoeren van de risicoanalyse kent een relatief korte doorlooptijd. Afhankelijk van de beschikbaarheid van de kandidaat-wethouder voor het invullen van de vragenlijst en de beschikbaarheid voor een interview richten wij het proces efficiënt in om zo snel mogelijk (veelal binnen 10 werkdagen) tot een rapportage te komen.

Na oplevering van het rapport doorloopt de gemeente zelf nog een aantal stappen: er vindt een terugkoppeling plaats van onze onderzoeker aan de burgemeester of een ambtelijk vertegenwoordiger, er zijn mogelijk nog interne gesprekken en de stukken voor de benoeming moeten gereed worden gemaakt. Het is daarom wijs om genoeg tijd te plannen tussen de oplevering van de rapportage en de benoeming.

Het proces om een VOG op te vragen duurt, zeker in verkiezingstijd, vaak langer dan het uitvoeren van de risicoanalyse. We raden u dan ook aan om dit zo snel mogelijk in gang te zetten.

Kosten en facturatie

Prijs per risicoanalyse

De omvang en concentratie van de risicoanalyses leveren een aantal efficiëntievoordelen op ten opzichte van een losse risicoanalyse. **De prijs per risicoanalyse bedraagt daarmee € 5.110 exclusief btw**, er vanuit gaande dat alle gesprekken van één college op dezelfde dag gepland kunnen worden.

Facturatie en meerwerk

- De facturatie van de totale kosten van de opdracht vindt plaats na opdrachtverlening. Necker van Naem hanteert een betalingstermijn van 4 weken.
- Voor extra werkzaamheden, bijvoorbeeld rondom de afstemming met de kandidaat over de conclusies en aanbevelingen, hanteren wij een uurtarief van € 5.110 exclusief btw. Voor uittreksels van de Kamer van Koophandel en het Kadaster brengen we per uittreksel € 5.110 in rekening, waarbij geldt dat we geen kosten in rekening brengen als er voor een kandidaat slechts één uittreksel nodig is.

Voorwaarden en ondertekening

Op al onze overeenkomsten zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. U kunt deze lezen op:

<http://www.necker.nl/algemene-voorwaarden>

Necker van Naem Integriteit B.V. voert de risicoanalyse integriteit op zorgvuldige wijze uit, waarbij zij ook oog heeft voor de belangen van de kandidaat. Dit neemt niet weg dat in het kader van de risicoanalyse belastende informatie over de betreffende kandidaat aan het licht kan komen. De kandidaat kan hier bezwaar tegen hebben. Gelet op de aard en het doel van de risicoanalyse wordt echter (juist ook) deze informatie in de rapportage opgenomen. Necker van Naem Integriteit B.V. kan niet aansprakelijk worden gehouden voor de gevolgen van de risicoanalyse en het rapport.

Getekende offerte

De getekende offerte mag digitaal verzonden worden naar: secretariaat@necker.nl of, per post: Necker van Naem Integriteit, aan het secretariaat, Goeman Borgesiuslaan 77, 3515 ET Utrecht.

Uw keuze

- ☐ Risicoanalyse voor (naar verwachting) ... wethouders

Handtekening opdrachtgever:

.....